T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2024/88
KARAR NO : 2024/426
KARAR TR : 07/10/2024

ÖZET: Hakkında açılan kamu davasının yargılaması sonucunda mahkemece belirlenen tutarda adli para cezasını ödeyen davacının, kanun yararına bozma istemi ile hakkındaki hükmün ortadan kaldırılması sonrasında yapılan yargılama sonucu beraat ettiği ve ödediği adli para cezası tutarının kendisine faizsiziade edildiği iddiasıyla,iade edilen bedele tahakkuk edecek faizin tespiti istemiyleaçtığı davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesigerektiği hk.

K A R A R

Davacı : E. B.
Davalı : Adalet Bakanlığı

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı, yaralama suçundan hakkındayapılan yargılama sonucunda, İstanbul 83. Asliye Ceza Mahkemesinin 22/01/2015 tarih ve E.2014/295, K.2015/52 sayılı kararı ile, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 86/2, 86/3-a, 29/1, 62/1 ve 52/2. maddeleri uyarınca 2.000 TL adli para cezası aldığını, kararın kesinleşmesi ilebu bedeli ödediğini, adli para cezasının bedelini ödedikten sonra karara karşı Adalet Bakanlığının 04/10/2021 tarih ve 2016/5226 sayılı yazısıyla kanun yararına bozma isteminde bulunduğunu, Yargıtay 1. Ceza Dairesinin 13/12/2021 tarih ve E.2021/12456, K. 2021/14935 sayılı kararı ile, *"Dosya kapsamına göre; İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığının 14.03.2013 tarihli ve 2013/18773 soruşturma, 2013/17054 Esas, 2013/8488 sayılı iddianamesinin sevk maddeleri ve anlatımı incelendiğinde sanık E. B. hakkında Ş. B.'a karşı kasten basit yaralama suçundan cezalandırılma talebi ile açılan bir davanın bulunmadığı anlaşılmaktadır.*

Mağdurların yaralamaları ile ilgili haklarında iddianame düzenlenen kişiler hakkında yapılan yargılama sırasında adı geçen sanıkların da belirtilen mağdurlara yönelik yaralama eylemini gerçekleştirdikleri kanaatine varılması halinde; bu hususta, Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulması gerekmektedir. Mahkemece 5271 sayılı CMK'nin 225/1. maddesine aykırı olarak sanık hakkında adı geçen mağdura yönelik yaralama eyleminden mahkumiyet hükmü kurulmasında isabet bulunmamaktadır.

Bu nedenle, Adalet Bakanlığının kanun yararına bozma isteyen yazısına dayanan tebliğnamede ileri sürülen düşünce yerinde görüldüğünden; İstanbul 83. AsliyeCezaMahkemesinin22.01.2015tarihlive2014/295Esas,2015/52Karar sayılı kararının 5271 sayılı CMK'nin 309/4. maddesinin (d) bendi gereğince KANUN YARARINA BOZULMASINA; sanık E. B.'un mağdur Ş. B.'u yaralama eyleminden kurulan mahkumiyete ilişkin cezanın tüm sonuçları ile ortadan kaldırılmasına," şeklinde karar verildiğini, yeniden yapılan yargılama sonucu İstanbul 48. Asliye Ceza Mahkemesinin 16/05/2023 tarih ve E.2022/434, K.2023/369 sayılı kararı ile beraat etttiğini, ödemek zorunda kaldığı 2.000 TL adli para cezası bedelinin kendisine faiz ödenmeden iade edildiğini, bedelin infaz tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte iadesi gerektiğini belirterek, mahkemece belirlenecek faizin ödenmesi istemiyle adli yargı yerine başvuruda bulunmuştur.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. **İstanbul 48. Asliye Ceza Mahkemesi 08/09/2023 tarih ve E.2022/434, K.2023/369 sayılı ek kararı** ile, *"faiz talebine ilişkin hususun mahkemenin yetkisi kapsamında olmadığından talebin reddine, faize ilişkin talebin idari yargıda talep edilebileceğine..."* karar vermiş, bu karar itiraz edilmeden kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

> *"...Yukarıda irdelenen deliller hep birlikte değerlendirildiğinde, her ne kadar hükümlü tarafından mahkememize gönderdiği dilekçesi ile ödediği para cezasının faizini talep etmiş ise de tüm dosya kapsamı birlikte değerlendirildiğinde sanığın ödediği para cezasının iadesine karar verildiği, faiz talebine ilişkin hususun mahkememizin yetkisi kapsamında bulunmadığı, faize ilişkin talebinin idari yargıda talep edebileceği, anlaşıldığından sanığın talebi hakkında karar verilmesine yer olmadığına, idari yargıda dava açabileceğine, dair talebinin reddine karar verilmiştir.*

HÜKÜM :Gerekçesi yukarıda açıklandığı üzere;

1- Tüm dosya kapsamı birlikte değerlendirildiğinde sanığın ödediği para cezasının iadesine karar verildiği, faiz talebine ilişkin hususun mahkememizin yetkisi kapsamında bulunmadığından talebinin REDDİNE,

2-Sanığın faize ilişkin talebinin İDARİ YARGIDA TALEP EDEBİLECEĞİNE..."

3. Davacı aynı istemle bu kez, idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

4. **İstanbul 4. İdare Mahkemesi 21/12/2023 tarih ve E.2023/2779 sayılı kararı ile,**davanın görüm ve çözümünün adli yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir;

"...Dava dosyasının incelenmesinden; davacının İstanbul 83. Asliye Ceza Mahkemesi'nin 22.01.2015 tarih ve E:2014/295, K:2015/52 sayılı kararıyla "Kasten Basit Yaralama" suçundan 2.000,00-TL adli para cezasıyla cezalandırıldığı, davacının söz konusu adli para cezasını ödediği, akabinde kanun yararına bozma yoluna başvurması üzerine Yargıtay 1. Ceza Dairesi'nin 13.12.2021 tarih ve E:2021/12456, K:2021/14935 sayılı kararıyla anılan kararın bozulmasına karar verildiği, bu karara istinaden İstanbul 48. Asliye Ceza Mahkemesi'nin 16.05.2023 tarih ve E:2022/434, K:2023/369 sayılı kararıyla davacının beraatine karar verildiği, ardından davacının, ödemiş olduğu 2.000,00-TL adli para cezasının iadesini talep ettiği, İstanbul 48. Asliye Ceza Mahkemesi'nin 25.07.2023 tarih ve E:2022/434, K:2023/369 sayılı ek kararıyla ödediği adli para cezasının davacıya iadesine karar verildiği, söz konusu para cezasının faiz işletilmeden davacıya iade edilmesi nedeniyle davacının 07.08.2023 tarihli dilekçe ile iade edilen tutara faiz tahakkuk ettirilmesini istediği, İstanbul 48. Asliye Ceza Mahkemesi'nin 08.09.2023 tarih ve E:2022/434, K:2023/369 sayılı ek kararıyla, davacının faize ilişkin talebini idari yargıda talep edebileceği gerekçesiyle başvurunun görev yönünden reddedilmesi üzerine haksız olarak tahsil edildiği belirlenerek davacıya iade edilen 2.000,00-TL adli para cezasına tahakkuk edecek faizin tespiti istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Uyuşmazlıkta; işbu davaya konu edilen faiz alacağının dayanağı olan adli para cezasının, adli yargı düzeni içerisindeki bir ceza mahkemesi kararına dayandığı, adli yargı tarafından verilen adli para cezasının infazı sonrası paranın iadesinin de ceza mahkemesi tarafından gerçekleştirildiği dikkate alındığında, adli para cezasına bağlı olan feri nitelikteki faiz talebine ilişkin uyuşmazlığın da yine aynı yargı kolu tarafından çözümlenmesi gerekmektedir.

Bu durumda, davanın görüm ve çözümünde, yukarıda yer verilen kanun hükümleri ile yapılan açıklamalar ve yerleşik yargısal uygulamalar çerçevesinde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır."

5. İstanbul 4. İdare Mahkemesince 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

6. 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun*"Duruşmanın sona ermesi ve hüküm"* başlıklı 223. maddesinin beşinci fıkrası şöyledir:

"(5) Yüklenen suçu işlediğinin sabit olması halinde, sanık hakkında mahkûmiyet kararı verilir."

7. 5271 sayılı Kanun'un *"Hükmün konusu ve suçu değerlendirmede mahkemenin yetkisi"* başlıklı 225/1. maddesi şöyledir:

"Hüküm, ancak iddianamede unsurları gösterilen suça ilişkin fiil ve faili hakkında verilir."

8. 5271 sayılı Kanun'un *"Suçun niteliğinin değişmesi"* 226. maddesinin 1. ve 2. bentleri şöyledir;

"(1) Sanık, suçun hukukî niteliğinin değişmesinden önce haber verilip de savunmasını yapabilecek bir hâlde bulundurulmadıkça, iddianamede kanunî unsurları gösterilen suçun değindiği kanun hükmünden başkasıyla mahkûm edilemez.

(2) Cezanın artırılmasını veya cezaya ek olarak güvenlik tedbirlerinin uygulanmasını gerektirecek hâller, ilk defa duruşma sırasında ortaya çıktığında aynı hüküm uygulanır."

9. 5271 sayılı Kanun'un *"Kanun yararına bozma"* başlıklı 309. maddesi şöyledir;

"(1) Hâkim veya mahkeme tarafından verilen ve istinaf veya temyiz incelemesinden geçmeksizin kesinleşen karar veya hükümde hukuka aykırılık bulunduğunu öğrenen Adalet Bakanlığı, o karar veya hükmün Yargıtayca bozulması istemini, yasal nedenlerini belirterek Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına

yazılı olarak bildirir.

(2) Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, bu nedenleri aynen yazarak karar veya hükmün bozulması istemini içeren yazısını Yargıtayın ilgili ceza dairesine verir.

(3) Yargıtayın ceza dairesi ileri sürülen nedenleri yerinde görürse, karar veya hükmü kanun yararına bozar.

(4) Bozma nedenleri:

a) 223 üncü maddede tanımlanan ve davanın esasını çözmeyen bir karara ilişkin ise, kararı veren hâkim veya mahkeme, gerekli inceleme ve araştırma sonucunda yeniden karar verir.

b) Mahkûmiyete ilişkin hükmün, davanın esasını çözmeyen yönüne veya savunma hakkını kaldırma veya kısıtlama sonucunu doğuran usul işlemlerine ilişkin ise, kararı veren hâkim veya mahkemece yeniden yapılacak yargılama sonucuna göre gereken hüküm verilir. Bu hüküm, önceki hükümle belirlenmiş olan cezadan daha ağır olamaz.

c) Davanın esasını çözüp de mahkûmiyet dışındaki hükümlere ilişkin ise, aleyhte sonuç doğurmaz ve yeniden yargılamayı gerektirmez.

d) Hükümlünün cezasının kaldırılmasını gerektiriyorsa cezanın kaldırılmasına, daha hafif bir cezanın verilmesini gerektiriyorsa bu hafif cezaya Yargıtay ceza dairesi doğrudan hükmeder.

(5) Bu madde uyarınca verilen bozma kararına karşı direnilemez."

10. 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un*"İnfazın koşulu"* başlıklı 4. maddesi şöyledir:

" Mahkûmiyet hükümleri kesinleşmedikçe infaz olunamaz."

11. 5275 sayılı Kanun'un *"İnfazın dayanakları ve kimin tarafından izleneceği"* başlıklı 5. maddesi şöyledir:

"Mahkeme, kesinleşen ve yerine getirilmesini onayladığı cezaya ilişkin hükmü Cumhuriyet Başsavcılığına gönderir. Bu hükme göre cezanın infazı Cumhuriyet savcısı tarafından izlenir ve denetlenir."

12. 5275 sayılı Kanun'un *"Adlî para cezasının infazı"* başlıklı 106. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

" (1) Adlî para cezası, Türk Ceza Kanununun 52 nci maddesinin birinci fıkrasında belirtilen usule göre tayin olunacak bir miktar paranın Devlet Hazinesine ödenmesinden ibarettir.

(2) Adlî para cezasını içeren ilâm Cumhuriyet Başsavcılığına verilir. Cumhuriyet savcısı otuz gün içinde adlî para cezasının ödenmesi için hükümlüye 20 nci maddenin üçüncü fıkrası uyarınca bir ödeme emri tebliğ eder.

(3) (Değişik: 18/6/2014-6545/81 md.) Hükümlü, tebliğ olunan ödeme emri üzerine belli süre içinde adli para cezasını ödemezse, Cumhuriyet savcısının kararı ile ödenmeyen kısma karşılık gelen gün miktarı hapis cezasına evrilerek, hükümlünün iki saat çalışması karşılığı bir gün olmak üzere kamuya yararlı bir işte çalıştırılmasına karar verilir. Günlük çalışma süresi, en az iki saat ve en fazla sekiz saat olacak şekilde denetimli serbestlik müdürlüğünce belirlenir. Hükümlünün, hakkında hazırlanan programa ve denetimli serbestlik görevlilerinin bu kapsamdaki uyarı ve önerilerine uymaması hâlinde, çalıştığı günler hapis cezasından mahsup edilerek kalan kısmın tamamı açık ceza infaz kurumunda yerine getirilir.

....."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

13. Uyuşmazlık Mahkemesinin Kenan YAŞAR'ın Başkanlığında, Üyeler Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Seyfi HAN, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 07/10/2024 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosya örneği ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

14. Raportör-Hâkim Gülay DOĞAN'IN davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

15. Dava, hakkında açılan kamu davasının yargılaması sonucundamahkemece belirlenen tutarda adli para cezasını ödeyen davacının, kanun yararına bozma istemi ile hakkındaki hükmün ortadan kaldırılması sonrasında yapılan yargılama sonucu beraat ettiği ve ödediği adli para cezası tutarının kendisine faizsiziade edildiği iddiasıyla,iade edilen

bedele tahakkuk edecek faizin tespiti istemiyle açılmıştır.

16. Kanun yararına bozma, istinaf ve temyiz incelemesinden geçmeksizin kesinleşen, ancak hukuka aykırılıklar bulunan karar ve hükümlerin bozulması istemiyle Adalet Bakanlığı tarafından Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına başvurulması olağanüstü kanun yoluna denir. (CMK 309/1. madde). Ceza Muhakemesi Kanunu'nun*"Olağanüstü Kanun Yolları"* başlıklı üçüncü kısmında ve 309. maddesinde düzenlenmiştir. Kanun yoluna, hakim veya mahkeme tarafından verilen ve istinaf veya temyiz incelemesinden geçmeksizin kesinleşen karar ve hükümler için gidilebilmektedir. Kanun yararına bozma başvurusu üzerine, Yargıtay ilgili ceza dairesi inceleme yapar. Bu inceleme kural olarak dosya üzerinden yapılır. İnceleme neticesinde Yargıtay'ın ceza dairesi ileri sürülen nedenleri yerinde görürse, karar veya hükmü kanun yararına bozar. Bozma nedeni daha önce mahkûm olan kimsenin cezasının tamamen ortadan kaldırılmasını veya hükümlüye daha az ceza verilmesini gerektiriyorsa, Yargıtay'ın ilgili ceza dairesi, cezanın kaldırılmasına veya verilmesi gereken daha az cezaya doğrudan hükmeder. Olağanüstü bir kanun yolu olan kanun yararına bozma, olağan kanun yollarından geçmeden kesinleşen hükmün infazını kendiliğinden durdurmaz.İnfazın durdurulması için kararı veya hükmü veren mahkemeden talepte bulunulması gerekmektedir.

17. Dosyanın incelenmesinden, davacının İstanbul 83. Asliye Ceza Mahkemesinde kasten yaralama suçu nedeniyle yargılandığı,Mahkemenin 22/01/2015 tarihli ve E.2014/295, K.2015/52 sayılı kararıyla, Ş. A.'ya karşı gerçekleştirilen eylemi nedeniyle 2.000 TL adli para cezası ile cezalandırıldığı ve kararın kesinleştiği, karara karşı Adalet Bakanlığının 04/10/2021 tarihli ve 2016/5226 sayılı yazısıyla kanun yararına bozma isteminde bulunması üzerine, Yargıtay 1. Ceza Dairesinin 13/12/2021 tarih ve E.2021/12456, K. 2021/14935 sayılı kararı ile, *"mahkeme hükmünün kanun yararına bozulmasına ve sanık (davacı) hakkında kurulan mahkumiyet hükmünün ortadan kaldırılmasına"* karar verildiği ve yeniden yapılan yargılama sonucu; İstanbul 48. Asliye Ceza Mahkemesinin 08/09/2023 tarih ve E.2022/434, K.2023/369 sayılı kararı ile beraat etttiği, davacının ödemiş olduğu adli para cezası tutarının faiziyle iadesi için 24/07/2023 tarihli dilekçeyleaynı mahkemeye başvurduğu, İstanbul 48. Asliye Ceza Mahkemesinin 25/07/2023 tarih ve E.2022/434, K.2023/369 sayılı ek kararı ile, davacı tarafından ödenen 2.000 TL tutarın iadesine karar verildiği, davacı tarafından 07/08/2023 tarihli ek karara itiraz dilekçesiyle; bedelin faiziyle ödenmesi için aynı mahkemeye başvurulduğu,İstanbul 48. Asliye Ceza Mahkemesinin 08/09/2023 tarih ve E.2022/434, K.2023/369 sayılı ek kararı ile, *"faiz talebine ilişkin hususun mahkemenin yetkisi kapsamında olmadığından talebin reddine, faize ilişkin talebin idari yargıda talep edilebileceğine..."* karar verildiği ve itiraz edilmeden kesinleştiği, ek kararın görevsizlik kararı niteliğinde olduğu anlaşılmıştır.

18. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu uyarınca, idari yargı yerinde dava açılabilmesi için, işlem veya eylemin idari bir faaliyet kapsamında gerçekleştirilmesi gerektiği, buna karşılık, mahkeme kararlarının yargısal bir nitelik taşıdığı ve idari bir işlem veya eylem olarak kabul edilemeyeceği açıktır.

19. AsliyeCeza Mahkemesinin dava dosyasıyla ilgili yapılan faaliyetin yargı faaliyeti olduğu ve bu kapsamda gerçekleştirilen işlemlerin yargısal işlem mahiyetini taşıdığından kuşku bulunmamaktadır. Yargılama sürecine katkıda bulunan işlemler ya da faaliyetler nedeniyle Devletin sorumlu tutulmasında da, bu sorumluluğun denetiminin aynı yargı düzeni içinde yapılması ve yargısal nitelikli bir işlemin idari yargı denetimi dışında tutulması gerekmektedir.

20. Bu durumda, davacının ödediği ve kendisine iade edilen adli para cezasına faiz uygulanıp uygulanmayacağı hususunun daadli yargı yerinde değerlendirilmesi doğru olacağından uyuşmazlığın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

21. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, İstanbul 4. İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile İstanbul 48. AsliyeCeza Mahkemesinin 08/09/2023 tarihli ve E.2022/434, K.2023/369 sayılı ek kararıyla verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B.İstanbul 4. İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile İstanbul 48. AsliyeCeza Mahkemesinin 08/09/2023 tarihli ve E.2022/434, K.2023/369sayılı ek kararıyla verilen GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

07/10/2024tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Vekili	Üye	Üye	Üye
Kenan	Doğan	Eyüp	Seyfi
YAŞAR	AĞIRMAN	SARICALAR	HAN

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN